

SELF-DISCLOSURE

(EIGEN VERHAAL PROFESSIONEEL INZETTEN)

BIJ HULPVERLENING AAN MIGRANTEN EN VLUCHTELINGEN

korte voordracht bij de boekpresentatie van Fariba Rhmaty
door Dirck van Bekkum: cultureel antropoloog

PASSENDE TAAL

VOOR COMPLEXE MULTICULTURELE SITUATIES

SELF-DISCLOSURE is een, de antropoloog Clifford

Geertz volgend: een ‘experience far’ concept.

De Nederlandse vertaling ‘ZELFONTHULLING’ heeft daarbij nog iets smoezeligs.

“wie zichzelf in Nederland onthult is een narcist”. Nederland kent meeste narcisten van Europa met Ramses Shaffy als boegbeeld. Voorbeeld Ivo Niehe onlangs.

‘Je eigen culturele achtergrond en je eigen verhaal’ als therapeut inzetten in therapie is meer ‘experience near’ en ‘schonere’ taal.

TABOE OP INBRENGEN

PERSOONLIJKE ERVARINGEN IN PSYCHOTHERAPIE

Persoonlijk worden met je client is een taboe in de GGZ en andere hulpverlening. Misbruik door hulpverleners zou de grond zijn daarvoor. Intimiteit tussen client en therapeut is noodzakelijk om vertrouwen op te bouwen. Zeker bij grotere cultuurverschillen. Ook als er afstand is is er grote invloed van de therapeut op het proces. Dat ontkennen lijkt weeffout in psychoanalyse en psychotherapie.

Deze weeffout is door Collectief Transculturele Therapeuten in **1988** (!!) al herkend en benoemd:

“...Wij krijgen meer zicht op onze eigen blinde vlekken, met name wat betreft ons seksisme.

We leren hoe moeilijk het is om binnen ons eigen systeem en onze eigen cultuur patronen te veranderen en verkleinen daarmee de afstand tussen cliënten en onszelf. Door ons te realiseren welke normen, waarden, geloven en mythen we delen met onze cliënten en welke niet, voorkomen wij dat wij onze ideeën opleggen' aan anderen...”

EIGEN VERHAAL INZETTEN

geschiedenis therapeutische tool in vogelvlucht

In 1973 schreef psychiater Vinck in Tijdschrift voor Psychiatrie over te sterke 'self disclosure' van schizofrene cliënten.

Schizofrenie is“.. een toestand van 'openliggen' voor en dus als een te sterk bepaald worden door de invloeden die vanuit de omwereld op het subject toekomen...”.

Als we cliënten en families, die ondraaglijkheden met zich meedragen, benaderen als 'te veel open liggen naar hun omwereld' dan is lijkt het centrale parallel proces tussen cliënten en therapeuten: angst.

In de psychiatrie zeggen we:'anxiety': existentiële angst.

In het omgaan met onbekende klachten of zware klachten (b.v. door gewelds-trauma's) is er bij veel therapeuten een neiging om afstand te nemen. Zij mijden de gevoelens die angsten en ondraaglijkheden van cliënten bij henzelf oproepen.

EIGEN VERHAAL INZETTEN

geschiedenis therapeutische tool in vogelvlucht

SELF-DISCLOSURE

Eigen verhaal professioneel inzetten maakt het mogelijk om sterke emoties van De cliënt toe te laten en toch niet afstandelijk te worden. Het scheppen van Transitionele ruimtes staat daarin centraal.

BOEK VAN FARIBA RHMATY LAAT DAT ZIEN

Deze expertise verbetert de kwaliteit van therapie en maakt therapie effectiever.
(beter en sneller)

Waar en hoe leren psycho- en systeemtherapeuten de existentiële angsten ondraaglijkheden van een cliënt en haar/zijn familie/cultuur toelaten?

(Roma cultuur en reizen naar Auschwitz).

Waar en hoe leren psycho- en systeemtherapeuten hun eigen (gender- en cultuurgebonden) existentiële angsten kennen en inzetten in therapie?

LUCE IRIGARAY

CULTUREEL SENSITIEF VROUWENPERSPECTIEF

Luce Irigaray (Blaton, 1930) is een Belgische filosofe, psychoanalytica, taalkundige en feministe.

Irigaray benadrukt dat bij het psychoanalytische concept 'afsplitsing' vooral om negatieve eigenschappen (lichamelijke ervaringen) gaat. Die eigenschappen zijn veelal ontleend aan 'buitenstaanders': de ander, de vreemdeling, de vrouw.

Zij wil dit wijdverbreide (Europese cultuurgeboden) proces 'genezen' door de therapeut in tegenoverdracht haar/zijn persoonlijke aspecten (al dan niet bewust) in de therapeutische relatie in te laten brengen.

BRACHA ETTINGER

PSYCHOTHERAPEUTE EN KUNSTENARES

Bracha Lichtenberg Ettinger (1948-present) is artist, painter, photographer, theorist and psychoanalyst.

In de jaren tachtig en negentig verborg zij haar kunstenaar schap voor haar psychotherapeutische contexten en verborg haar intellectuele therapeutisch werk in psychoanalysis in haar artiesten contexten. “this was bad for business”

Haar kern concepten zijn ‘transsubjectivity’ en ‘co-poiesis’:

* transsubjectivity is een tijdelijke grensoverschrijdende ontmoeting tussen **Mij en niet-Mij** waarin de subjecten (cliënt en therapeut) een transformatie ondergaan in een ‘borderspace’.

* co-poiesis is “the aesthetical and ethical creative potentiality of borderlinking ...and has a healing power.. It ...’ **is possible only with-in compassionate hospitality and with fascinace**. Artworking, like psychoanalytical healing of long duration, is a compassionate encounter-event of prolonged generosity. ” (Ettinger 706-707, 2005)

René Devisch, emeritus hoogleraar prof. Antropologie in Leuven België ,werkt Irigaray ‘s benadering uit in zijn benoeming van genezingsrituelen in de Yaka cultuur (Congo Afrika 2007). Daarbij neemt hij zijn eigen (en ons) Eurocentrisme (eigen **culturele** verhaal) onder de loep in zijn 40 jarige contacten met de Yaka bevolking en de vele studenten die hij begeleidde.

Hij onthult zich als professor/academicus.

TRANSITIONELE, RITUELE EN LIMINELE RUIMTES

Bracha Ettinger benoemt haar benadering als “matrixial borderspace”. Het gaat om grens- en creatieve ruimtes

Het Marjon Arends Instituut zie ik als een leerwerkplaats waar docenten en studenten van elkaar leren. Een van de kernprocessen waarin we samen leren is het scheppen van rituelen en rituele ruimtes samen met cliënten en families.

Boeken en artikelen sinds 2005 gepubliceerd door docenten weerspiegelen dat proces.

Zonder professioneel ‘inzetten van de eigen culturele bagage’ lukt dat niet. Self-disclosure heeft toekomst